

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraja, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrti-stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. — Opravišništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Kako Nemci Magjarom resnico pripovedujejo.

Z Dunaja 24. aprila. [Izv. dop.]

Surovost magjarska glede slovaških gimnazij in Matice prereševala se je več ali manj ostro po tukajšnjih neoficijoznih listih. Od ministerskih tega nij terjati, ker tem je vse sveto, pravično kar vlada na obeh krajih, Lajte stori. Padale so prav hude, uničevalne besede Magjarom na ušesa, dobro je, da si jih Slovani zapomnimo in enkrat, kadar se bode Nemcu spoljubilo na kakem slovaškem pokoljenju surovostjo eksperimentirati, izvajaje besede: moč „in pravo“ na način, kakor so ga uporabili nedavno Magjari nad Slovani, t. j. moč, oblast je pravo, daje pravo, če se oblast tudi uporablja roparsko, lahko povemo, kako se je v enakem slučaju nemški pravni čut vedel nad Magjarom. — Najboljše je prinesel tukajšnji „demokratični Tagblatt“ v številki od 19. t. m. Pod naslovom „Kulturna Pusta“ pravi, da je zakon razvijanja človeštva ta, da mali narodi in če tudi do lepe kulture dospejo, nemajo obstanka, vsa kako pa pristuje Magjarom, ki mej malimi narodi „najzadnje stalo“ zavzimajo, ki ničesar nemajo kazati, kar bi jih sposobilo za separatno gospodarstvo in življenje, da bolj ponižno postopajo. Citira se Löher kulturohistorik: „Zgodovina človeštva bode leto, v katerem so Magjari pri Munkaču na magjarsko ravan prišli, za zmirom črnimi, žalostnimi barvami zaznamovala. Zastonj iščeš po čem, kar so Magjari dodali svetovnemu napredku. Nijedne kulturne ideje nij v pravnem, vojaškem državnem življenju, v veroizpovedanjih, nravi, umetnosti in učenosti ali na kakem bodi drugem polji, da, ne najdeš proizvoda v obrtu, trgovini, ki bi

magjarski značaj nosil, vsega tega nij ničesar pota našlo v olikan svet iz Magjarske. Primerjajmo vse historično delovanje Magjarov s tem družih malih naroditcev, kaj so Danci, Portugizi itd. storili za kulturo — in kaka mrtva samota zija iz tisučletne magjarske zgodovine!“

„Uničevalna sodba to!“ pravi „Tagblatt“ dalje, „ali na las zadeta. In vendar kaka oholost, kako siljenje na pravo mesto, kaka ošabnost! S to oholostjo stavijo Magjari čine, katere bi zdravih možgan nastavili, ako si sploh nečejo tla življenju odvzeti. Slep razkurijo vse narodnosti, ki zraven njih v Magjarskeji živé, zoper sebe, seme to zna nepričakovano se oživeti in v vzrasti — nemajo li nič spomina o letih 1848-49, v katereji dobi so občutili maščevanje teptanih? Kar Magjari zoper nemški element dekretirajo, to je Nemcom gradivo na smeh, bik še nij nikoli bla-pečega železnega voza vstavil, postavivši se mu s čelom nasproti — ali mali naroditci mej njimi se po brutalnih onih činih, kakovi prav po nepotrebnem iz Magjarstva zoper te male narode izvirajo, v osrčji primejo in po teh narodih se bode enak boj zoper azijatstvo pričel. Mi smo neumno dejanje iztiranja nemških železniških uradnikov in hasek tega uže osvetili, ne bi več na to stvar prišli, ali misel, da Magjari meje prava brez mere prestopajo napram drugim plemenom, nas še enkrat napotuje na to. Narodi ti živéjo, Magjar se svojo duševno kulturo gotovo nij tisti, kateri jim bode učitelj. Če si ti narodi na lastnem narodem stalu omikati hočejo, čemu jim nek kulturni in kulture nesposobni Magjar jezove stavlja? Čemu jih hoče prisiliti, da tako neotesani in ničevi ostanejo, kakor on? Slovaki so uboge pare, nijso nič in ne bodo (?) nič pomenili v veliki družbi človeštva. Ali oni hočejo svoj jezik

si ohraniti, hočejo narodni značaj in sebe olikati. Tega ne pripusti Magjar. On preganja in ovira in zapira slovaške gimnazije, — boj zoper te nam je še v živem spominu“. Prehodeč na „Matico“ slovaško in podajaje hvalevredne težnje tega društva, mahaje po panslavizmu kot strašilu, radi katerega se je neki „slovaška Matica“ razdružila prime „Tagblatt“ ministra Tisza, ki je Miletiča pravil, da je Magjarija narodna in ne narodnostna država in pravi: „Magjarska je narodna in ne narodnostna država? Nij res. Magjarska je narodnostna država in Nemci, Srbi, Rutenci, Valahi, Slovaci na Ogerskem so po številu dokaza dovolj za to. Tega Tisza s frazo ne bode iz sveta spravil. Prav velika množica tujih elementov stoji Magjarom nasproti — bodočnost nas bode učila, kdo zmaga; Magjari vse delajo, da zmago nasprotnikom „olajšajo“.

„Tagblatt“ pravi, da je nekaj domoljubov magjarskih, ki svetujejo mirno življenje z družimi plemen, ali redki so, drugi vsi vro, po devizi: na tla z vsem, kar nij magjarske krvi, vsi ti ne vedó, bojazni pred drugimi kaj početi. Pa čemu taka bojazljivost? Kaj pa je Magjarom izgubiti? Ko so častiljive čete njihovih prednikov, Mongoli v Evropo prihrumeli, nijso imeli za vsakdanje potrebe besedij v svojem jeziku, oropati so morali Slované in Nemce, da si svoj jezik dopolnijo, od Nemcev so dobili cel državni ustroj, — kje je neki izvorni magjar-orszag, kaj neki izgubijo v kontaktu z družimi narodi? „Ihre Politik ist die Kunst im Gezänke und Gewäsche, ihre Diplomatie Intrigantenthum billigster Sorte“. — Magjar je sličen najnižji živali, ki ima le usta — Magjar samo požira, dobro mu tekne, ustvarja, producira sam nič. Vse drugače bi se bila zgodovina te rodovitne dežele podala, ako

Listek.

Prva piščalka.

(Pomladni obraz.)

Za sosedovim obsenčenim bramom kopni zadnji sneg. Prva lastovica je priletela iz daljnega juga predvčeranjem; švignila kake dva pota okrog slamnate strehe, kjer jej visi še vedno staro gnjezdice, njen dom, njeno hrepenenje na tujem.

Tamkaj na vasi, kjer sije pomladno solnce zopet tako ljubo, pa je vse živo: „skup so iz vasi otroci.“

Bosopet paglavec je odložil denes prvič oguljeno kučmo sivega deda iz nad kuštravega, zijavega obraza, porinil pod prašno klop trde kvedraste čevlje, ki so ga žulili dolgo, dolgo zimo, in hajdi na vas, na ve-

selo, živahno vas, kjer ga čaka, vriskajoča družčina — fantov in deklet.

Še nekoliko poskačejo otroci tamkaj pod vaško lipo, ki uže poganja debele napete popke po gostem vejevji, na katerem vbira ščinkovec, opravljen v svatovski obleki, stoječ na enej nožici, svoj: „čiv, čiv, gri, griču — čiv, čiv, čiv, griču — ček,“ svojo vabilno svatovsko pesem.

Ko se posmejejo tu in ponagajajo malemu Janezku, ki nosi še vedno razcveten „pruštof“, kateri nij bil vmerjen nikedar njemu, se oglasi Peter, največji, najmočnejši, najpogumnejši paglavec, vodnik vaše družbe, in kriči: „Pojdimo v dolino k studencu, kjer so muževnate vrbe, in jaz vam vrežem piščalko, tebi eno, Rozika, in Mihcu in Vrbanku eno, in potem zapiskamo, da se razlega na daleč okrog.“

„Pojdimo, pojdimo,“ zakriči vse krdelo

in Rozika, Mlinarjeva Rozika, katereji je obljubljena prva piščalka, se oklene vriskajoča Petrove pazduhe, mu pogleda tako nježno, tako milo v oko, da rada ga ima, rada zaradi prve piščalko — srečno dekletce.

In tako se dvigne vaška mladina izpod lipe.

Peter prvi poleg Rozike, potem drugi v veselem kolobaru, od strani pa boječ Janezek, — ki bi tudi rad imel eno piščalko, tako lepo pojočo, na globok mogočen odmev, — da ravno tako, kakor jo bode imela srečna Rozika. Da, ko bi imel svoj nožič, ko bi znal tako lepo muževiti, krepko zvijati, o ko bi bil on močan, kakor Peter, vrezal bi si najlepšo — za se eno in za sosedovo Manico eno, in srečen bi bil še bolje, kot je Peter, najsrečnejši. Ko se vrsti tako pisana, mlada procesija skozi vas — ozre se marsikatera stara majka iz-za omreženega okna na vas, marsikater

bi se magjarske čete stalno nazaj v Azijo potegnile — slovanska država bi tam nastala pod uplivom nemške kulture in družini evropskih narodov ne bi ta azijska zagvozda v telesu tičala. Magjari se kakor žaba v basni napihujejo, oni so si za se zadosti, — naj bo, naj sami boj izbojujejo, katerega prozročiti hote — eno je sigurno, če se enkrat v kozji rog poženó in z drugimi narodi asimilirajo, tako, da samo po imenu še živé, bode Evropa še dosti opraviiti imela, kulturno pusto ozeleniti, katero so Magjari napravili.

Zanimivo je vsakako za nas Slovane iz tega videti, kako Nemci prav za prav sodijo o Magjarih, s katerimi so dosedaj kruto in brezobzirno gospodstvo nad nami Slovani delili.

Kranjski deželni zbor.

(V. seja). Poslanec Obreza izroči prošnjo občine Cerknica, da bi se iz sodniškega okraja Planina odločila, in sodnji v Ložu prištevala. Izroči se peticijskemu odseku.

C. kr. deželni šolski svet kranjski želi v pismu do deželnega odbora, da bi se dotacija za zidanje šol za 1100 gl. povišala. Tudi to se izroči finančnemu odseku.

Kramarič i drugovi interpelujejo vlado ali se bodo stroški za ukvartiranje kordonske straže plačali kakor na Štajerskem iz državne blagajnice in kedaj se bode odpravil na hrvaške meje.

Vladni zastopnik Widman naznanja da izroči popravljeno ponudbo zaradi uravnave mej državo in kranjsko deželo, kar se tiče doneskov k zakladu zemljiščne odveze. Po tej je vlada pripravljena na mesto 150.000 gl. donasati vsako leto 175.000 gl. ali ne s tem pogojem, da se razpiše 20% na direktni in 20% na indirektni davek za namene zemljiščno odveznega zaklada in da se plača od državnih posojil po 5% obresti. Stvar se izroči finančnemu odseku.

Poslanec Dežman poroča v imenu finančnega odseka o proračunu gledališkega zaklada za leto 1876.

Potem znašajo skupni stroški 6020 gl. mej njimi podpora za slovensko gledališče 2400 gl., podpora za nemško gledališče 1200 gl., dohodki pa 2397 gl., ter je primanjkuje 3623 gl., ki se imajo plačati iz deželnega zaklada.

Prvi se oglasi dr. Zarnik. On pravi: „Jaz bi imel nekoliko stvari omeniti o tem

vprašanji, da si novega nij čisto nič 'povedati, ker smo to vprašanje uže 'mnogokrat v tej slavnej zbornici temeljito razpravljali, ter ima vsaka stranka svoje mnenje, prepričali pa itak eden drugega ne bomo. Kar se mene tiče sem jaz principijalen protivnik nemškega gledališča v Ljubljani, ker nikakor ne priznavam, da bi imelo nemško gledališče v sredini slovenskega naroda kako opravičenje. Če torej glasujem za kako subvencijo nemškemu gledališču, storim to iz gole oportunitete, in nemam tudi nič proti temu, če se nemškemu gledališču podpora za 300 gl. poviša, ker sem tega mnenja, da moramo nemškemu gledališču, ali toliko dati, da živi, ali pa izbrisati vse. Ako se pa nemškemu gledališču podpora poviša, onda je čisto naravno, da se to stori tudi slovenskemu.

Predlog, ki ga hočem jaz v tej zadevi staviti, ne zahteva od strani deželnega zbora nobenih žrtv. Moj predlog namreč meri na to, da se 13 deželnih lož daje pri slovenskih predstavah slovenskemu dramatičnemu društvu v porabo. Kakor znano, sem jaz ta predlog uže v prejšnjih sesijah stavil, ali baš moja stranka ga je pokopavala. Jaz poznam biografijo teh 13 deželnih lož jako na tanko, in vem, da 8 mej njimi je taci, ki so pri slovenskih predstavah vedno in zmirom prazne, da se lahko sklepa, da posestniki teh lož se za slovenske predstave principijalno ne brigajo, lože tedaj tiste dneve njim nobene koristi ne donasajo. Pa tudi s pravnega stališča je popolnem opravičeno, da se lože pri slovenskih predstavah dajo slovenskemu gledališču ravno tako, kakor zatvorene stolice, katere so tudi nekoliko časa, kolikor je bilo za celo sesijo oddanih, slovenskemu gledališču odtezali, a zdaj so vsi slov. dramatičnemu društvu v porabo. Nemškemu gledališču tedaj to ne bode na nobeno škodo, a nam bode na korist, ker mi bomo lože napolnili, kar bode slovenskemu gledališču donasalo denarno korist.

Ako se tedaj moj predlog sprejme, bomo jaz tudi glasoval za povišanje podpore nemškemu gledališču. Gospoda moja, mi smo denes večina tukaj, torej lahko sklepamo, ali jaz bi želel, da bi tudi gospodje, ki neprenehoma povdarjajo „modus vivendi“ glasovali za moj predlog“.

(Konec prih.)

Iz štajerskega deželnega zbora.

Iz Gradca 26. apr. [Izv. dop.]

(Konec.)

Meščanska šola v Gradci potrebuje 8.222 gld., v Voitsbergu 4.830 gld., tedaj znašajo stroški za meščanske in srednje šole 81.045 gld. Država daje podporo za realni gimnazij v Ptui 4.800 gl., v Ljubnem 6.050 gl., drugi dohodki iz šolnine znašajo 6.430 gld. Galerija za slikarstvo in akademija za risanje v Gradci potrebuje 7.861 gld.

Za deželno zastopstvo stavi se v proračun za leto 1876 13.900 gld., deželna uprava velja 172.509 gld. Od svojih kapitalov dobiva dežela 241.100 gld. dohodkov, a ima plačati za deželne dolgove 129.695 gld., ostane tedaj samo 111.415 gld.

Od drugih stvari, ki so se v teh sejah rešile, omenim samo nekatere imenitnejše. Deželni odbor je sprejel novi občinski red za graško mesto, dalje vladni predlog glede meterske vage in mere, predlog šolskega odbora, da se rudarska šola v Ljubnem prevzame na deželne stroške.

Rešile so se tudi mnoge prošnje posameznih oseb, občin in okrajev, mej temi prošnja šoštanjskega okrajnega zastopa, da bi se cesta od Šoštanja do Velenja uvrstila mej okrajne ceste prvega reda. Odbor za gospodarske stvari nasvetuje, da se prošnja deželnemu odboru izroči, kateri naj da podporo iz zneska za podporo okrajnih cest 2 reda odločenega. Schmid iz Marenberga razloži važnost te ceste glede prometa s posebnim ozirom na cinkove jame pri Šoštanju in nasvetuje, naj se svota 300 gl. za vzdržavanje te ceste iz deželnega fonda privoli.

Lohninger proti temu govori, ker na omenjeni cesti nij posebnega prometa, cinkove jame pa so brez vsake vrednosti.

Dr. Vošnjak zavrača Lohningerja, ter s številkami dokaže, da se na šoštanjsko-velenjski cesti več blaga in vozov premiče, kakor na marsikateri drugi okrajni cesti, ki je mej cestami 1 reda. Krivično je tedaj, da se ta cesta ne uvrsti mej 1 red, ker ima vse pogoje, katere zahteva deželna postava. Ona veže od Šoštanja naprej Štajersko s Koroškim, in gre na drugi strani v zgornjo savinsko dolino. Cinkove jame niso tako nevredne, kakor jih Lohninger opisuje, sicer bi jih ne bil erar za 8000 gld. kupil. Zdaj, ko se v Celji zidajo cinkove fužine, je tem

„Starec zre iz gorke hiše,
In spomin se mu po sili,
Dni premljiva, ki so bili
In na tihem solze briše.“

Tamkaj v dolini na travniku pa se vije srebrno penast potok. Trava poganja, rože cvetó, metulji poljubujejo njine peresca, skrajancevo petje se čuje od daleč in samotna vrba sloni od jutra do večera, od večera do jutra, od leta do leta, mnogo mnogo let.

In pod vrbo posede vaška mladina. Rozika poleg Petra in tam bolj od strani — Janezek tako sam.

Peter zvija, primerja, izkuša piščalko, votlo zvoneč, daleč odmevajoč glas, vsa družinica pa pritruje in se druži v preprosti otroški pesmi:

„Bela, bela, da bi lepo pela.
Lepo pela, močen glas imela.“

Tako pevajoč, tako vriskajoč pričakuje družinica prve piščalke, prve naravi izbuje

pesni. Oj kako veselo pričakovanje, kaka nada!

In čuj, zdajci zadoni prvi piščalkin glas.

Ljubljenec Peter skoči kviško, pozapleše s svojimi bosopetimi nogami po trati in piska in piska, da se razlega na daleč okrog, da mu rudi vmazano lice, da mu vhrajo kodrasti lasje v vetru — in tako milo, tako veselo mu je pri srcu, kot še nikedar. — O vsaj to je prva letošnja piščalka in ta piščalka je vrezana za Roziko! In pravijo ti ljudje na tem modrem svetu, da je življenje vsakdanje, da nij ljubezni na njem, da je sreča izginila iz njega. Otročja kopica pa obsiplje piskajočega vodnika, kričeč, moleč svoje ročice po piščalki, občudujoč lepo vbran glas. Oj zlata mladost — ki te veseli prva piščalka, — da bi te veselila dolgo dolgo časa!

In to piskanje velja Roziki, nježni Roziki, ta piščalka je vrezana Roziki, srečni Roziki, in pesniki pojó, modreci prerokujejo, da nij ljubezni na tem pustem svetu.

In zopet se vsede družinica pod vrbo, Rozika poleg Petra — Janezek pa sam, tako sam.

Po vrsti se izdelujejo piščalke za Mihca, za Tončko, za Lojziko itd., — le za Janezka, za samotnega Janezka ne, — kajti on je rejenec, prinešen iz daljnega tujega mesta, njega ne marajajo v družini, vsaj:

„Kaj pa je njega treba bilo,
Mladi, mladi deklici,
Neporočeni materi?“

pravi pobožni svet, miga z ramami, se križa pobožno in govori — o krščanski ljubezni.

Kmalí potem se zopet dvigne družinica. V prvi vrsti je Rozika in Peter, srečna Rozika, ki še ne vé, ne misli, da pride čas, ko:

bolj treba, da je cesta do Celja v dobrem stanju. — Pri glasovanju je obveljal predlog gospodarskega odbora.

Omeniti še moram iz 11. seje, da je finančni odbor nasvetoval resolucijo, naj deželni odbor v prihodnji sesiji stavi predloge kako naj bi se uredila pravica imenovanja učiteljev.

Dr. Vošnjak je podpiral ta predlog in navel imenovanje Gomilškega učitelja, o katerem je bilo tudi v „Slov. Narodu“ neko „poslano“. Izrekel je, da bi se pri imenovanju vendar v prvi vrsti morale v poštev jemati želje krajnega šolskega sveta.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 30. aprila.

Iz *Grada* se poroča o hrupih, ki so celó vojake in gole sablje na ulice spravili in je bilo več ljudi ranjenih. V sredo jutro so namreč študentje zopet čakali don Alfonza, ko je iz cerkve šel, in ga psovali: „razbojnik! požigalec!“ (kar je kot španjski Karlist sicer res bil.) Alfonzo se jim je zaničljivo smijal. To je mlade ljudi še bolj razdražilo, da so Alfonza topli. Policija je pritiskala vmes, tudi njej so se vstavliali, in več študentov je bilo zaprtih. — Zvečer pak se je demonstracija ponovila. Zbralo se je na tisoče ljudi pred hišo španjskega Karlista, vpitje in žvižganje je bilo veliko, policaji s puškami niso mogli ljudi nazaj držati, prijezdili so huzarji in z golimi sabljami ljudi nazaj podili. Ker je kamenje na huzarje letelo, so več ljudi s sabljami ranili, nekoliko jih je prišlo jim pod konje. Ali ljudje so se umeknili v mestni vrt, tam vpili in žvižgali, in ker konji niso mogli tja, prišel je bataljon pešcev vojakov na mesto. Ti so pozno po noči z bajonetom ljudi odpravili proč.

V češkem deželnem zboru je bila dalje 28. aprila brana izjava Staročehov, ki razlaga, zakaj ne gredo v državni zbor. Sladkovski je nasvetoval, naj se izroči odboru 15 udov v preudarek, a Nemci so ta predlog zavrgli.

Galiski zbor je 28. t. m. sklenil, cesarju zahvaliti se, ker pride v Galicijo.

Mej *Hrvati* in Magjari nastaja zopet neprijateljska razmera. Hrvatski poslanec Pust je po sklepu hrvatskega kluba interpelliral ogersko ministerstvo, je-li istina in zakaj je, da se na Hrvatskem odstavljajo hrvatski železnični uradniki, ki magjarskega jezika ne znajo. V tej zadevi obetajo Hrvatje energični biti. — Isto tako „P. L.“ toži, da Mažuraniča nij bilo še prav nič v Pešti, da bi se novim ministrom poklonil. In da se mera za

„Zunaj mesta z drugo
Ljubico bo hodil,
In po ravnem polji
Jo za roko vodil.“

Za njima pa vsi drugi lepo s paroma z roko v roci, s piščalko v ustih — vesela mladost, semkaj od strani pa Janezek — tako sam.

In zopet pridejo na vas pod lipo, izbu-jeno lipo, še enkrat zapiskajo enoglasno v piščalko in se razspó na desno, na levo, na vse strani, pa tako, da Rozika poleg Petra in Janezek sam, tako sam.

Po vasi pa se razlega še v pozen večer glas vrbove piščalke. Najbolje pa odmeva v neznanih novih čutilih Rozkinih in Petrovih, ki ne moreta razumeti, da je to glas ljubezni, izbujene pomladi, in ta ljubezen je sad v samotni stoječe, v samotni rastoče otožne vrbe — prve piščalke.

Liberius.

enkrat napolni, imela je „Augsb. Allg. Ztg.“ dopis iz Zagreba, ki trdi, da ima potovanje cesarjevo v Dalmacijo ta pomen: Dalmacija se s Hrvatsko zedini, potem pa se trojedna kraljevina od Ogorske odtrga.

Vnanje države.

Mej *Bulgari* se stvari obračajo na bolje, ter bode ta narod kmalu imel svobodno narodno cerkev, če tako v borbi proti Helenom ostane, kakor je dosedaj.

Povedali smo uže, da je *Gambetta* govoril te dni velik politični govor svojim volilcem, v katerem je priporočal republikancem zmernost, da vsled radikalizma ne bi škodoval bonapartizmu ali kraljevstvu. Ta govor se po vseh novinah hvali, le nekoliko francoskih nespravljivih radikalcev nij zadovoljno. Po sreči so pak v manjšini.

Veliki *španjski* domoljub in republikan, Kastelar, je precej svojo profesuro na madridski univerzi odložil, ko je novo klerikalno ministerstvo Alfonzovo zrušilo učno svobodo, ker on po svojem prepričanju in po svoji vesti ne more višje postaviti dekret tridentinskega koncila, nego pa terjatve človeškega razuma. On je privrženik prava in svobode, ter v zgodovini pobija vsako sekto, ki svobodo in pravo pobija.

Domače stvari.

— (Dnevni red VI. seje deželnega zbora kranjskega) danes 1. maja dopoldne ob 10. uri je ta: 1. Branje zapisnika V. seje. 2. Naznanila zborničnega predsedstva. 3. Poročilo gospodarskega odseka o načrtu postave, kako predevati sedaj veljavne mere in uteže na metersko méro in utež. 4. Utemeljevanje predloga g. poslanca dr. Razlaga za podporo za 2 ali 3 mladeniče iz Kranjskega, da bi se poslali v Berchtesgaden učiti rezljanja lesa. 5. Ustna poročila finančnega odseka o peticijah. 6. Poročilo gospodarskega odseka o premembah l. 1874 sklenene postave o staviteljstvenem redu za Kranjsko. 7. Poročilo finančnega odseka o predlogi 10. deželnega odbora za pomnoženo dotacijo za stroške režije in hrane v deželni bolnišnici vsled prenarejene pogodbe. 8. Poročilo finančnega odseka o proračunih bolnišničnega, porodišnega, najdenišnega in norišnega zaklada za l. 1876. 9. Poročilo finančnega odseka o računskih sklepih kranjskih ustanovnih zakladov za l. 1874. 10. Poročilo deželnega odbora o nasvetu gosp. poslanca Adolfa Obreze zaradi tega, da se opusté davščine za javne ljudske šole, ki so se dajale dotle, da je prišla v veljavo deželna postava od 29. aprila l. 1873.

— (V deželnem zboru kranjskem) je bil dr. Zarnikov predlog o podpori slov. gledališča sprejet. Začetek poročila prinašamo na drugem mestu.

— (Slovensko gledališče.) V nedeljo 2. maja bode se predstavljala prvi-krat na slovenskem odrn izvirna Alešovčeva igra „Francozi v Kamniku“. Izvirna, iz domače zgodovine vzeta igra in pa mnogoletno, prav zaslužno in vspešno delovanje beneficijanta gosp. Franja Schmidta, ki ga smemo šteti mej najboljše igralne moči dram. društva, ta dva faktorja bode ta gotovo napolnila gledališke prostore v nedeljo. Potem sti samo še dve benefici, namreč v četrtek (praznik) na korist gospice Podkrajškove in v nedeljo skupna benefica na korist gospice Piskarjeve in gosp. P. Kajzela. Na-dejamo se, da bodo te tri predstave prav dobro obiskane.

— (Umrli) je 28. aprila zvečer — kakor se nam iz Planine piše — iz našega lista znani c. kr. komisar in vladni agitator Josip pl. Kutkovski.

— (Traška čitalnica) ima besedo danes 1. maja, katere program je sledeči: 1. Petje. 2. Tombola. 3. Mutek, veselo-igra. 4. Ultra, veselo-igra. Po besedi pak je društvena zabava. Začne se ob 8¹/₂ uri zvečer.

— (Goriška čitalnica) napravi 9. maja besedo na korist ukupljenemu glasoviru.

— (Iz Gorice) se nam piše: Na grgarski cesti pod sv. goro je neki kmet, ki je vse svoje premoženje zapil, drugega kmeta, ki je drva v Gorico peljal, ker se mu nij mogel s polnim vozom njegovemu praznemu umekniti, dvakrat z nožem smrtno zabodel, da li bode ozdravil se jako dvomi. Krvo-ložnega ubijalca so 29. aprila žandarmi v Gorico pripeljali.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka
in brez stroškov po izvrstni

Revalescière du Barry

v *Montona*.

28 let uže je nij bolezní, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicín in stroškov; zdravi vse bolezni v želodeu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je boljše, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravih, brez vsake medicíne, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicíne na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castle-stuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja,

Bonn, 10. jul. 1852.

Revalescière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in grizi, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnu, pri prisadljivem a bolehnem draženju v sečni cevi, zaprtju, pri bolehnem bodejni v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prs-nih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih društev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalescière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovaleca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalescière du Barry vsestransko, najboljše spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimern, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj pacient, ki je uže bohal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetje jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Montona, Istra.

Učinki Revalescière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor medicíne na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalescière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bijovalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalescière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

Št. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanju glave in davljenji.

Št. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanji in hipohondriji.

Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici i tiščanji v prsih.

Št. 75.970. Gospoča Gabriela Tešnerja, slušateljka višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznadejni prsni bolezni in pretresu čutnic.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenju, nespanji in hujšanji.

Št. 75.928. Barona Sigmunda 10letne hramote na rokah in nogah it. d.
Revalesciere je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.
V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr. 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesciere-Biscuiten v pušicah 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesciere-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed.

Mahr, v Gradi bratje Oberanzenmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Čerovicah pri N. Snirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradiu pri bratih Oberanzenmeyer, v Temešvaru pri Jos. v. Papu, mestnem lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštni nakaznicah ali povzetjih.

Tuji.

29. aprila:

Evropa: Furlan iz Presburga. — Polak iz Dunaja. — Schiler iz Reke. — Machulitzki iz Kamnika.
Pri Slonu: Lenci iz Trsta. — Manodry iz Štirskce. — Gaber iz Gorenjskega. — Milavec iz Cerknice.
Pri Malič: Stalcer iz Kočevja. — Grünauer iz Zagreba. — Dumeđu iz Milana. — Oven iz Radovjice. — Schmidt iz Vira. — Jugovec iz Stražišča. Rubin, Schweizer iz Dunaja.
Pri Zamorec: W. J. šel iz Hrušice. — Fišer iz Čakovca. — Praznik iz Vel. Lašič.

Vabilo.

Dovoljujem si ujudno javljati, da sem prevzel

kavarno Frölichovo (dunajska cesta).

V prostorih njenih bodo na razpolaganje najprijetnejši časopisi. Zagotavljam najboljšo postrežbo, priporočam visoko čestitemu p. t. občinstvu prav živo obiskovanje te kavarne.

S posebnim spoštovanjem

(140) **Ulrik Schmidt.**

Letošnjo zimo sta bna v Tavcarjevi gostilni dva še slična židana

zamenjana. Jeden nosi firmo: „Mikusch Laibach“, a drugi „Dabovich & Zay Fiume“. — Dotičnik bode prošel, da zamenja dežnik za svojega v administraciji „Slov. Naroda“.

Dva učenca,

stara 14—15 let, ki znata slovenski in nemški, se takoj sprejmeta:

v prodajalnici suknene in manufakturne blaga, galanterijske in steklarske, specerijske, materijalne, železarske zaloge in pridelkov,

J. N. Prescherja (prej Franc Tieberja),

(136—2) Trg Laško na Štajerskem.

Blagorodni gospod

Gabriel Piccoli,

lekar v Ljubljani, dunajska cesta.

Vaše blagorodje!

Blagovolite mi poslati 10 steklenic „anaterinove vode“ in 2 skatli Vašega „zobnega prahu“.

S odličnim spoštovanjem

Josipina Planinceva, hišna posestnica v Savinji, p. Radna.

Trst 1. januarja 1875.

Blagorodni gospod!

Blagovolite mi poslati 3 steklenice Vaše „anaterinove ustne vode“ in 3 skatle „zobnega prahu“, s poštnim povzetjem. Pošljite mi to prej ko mogoče pod naslovom: Andrej Novak, via nuova št. 4, v Trstu.

S posebnim spoštovanjem

And. Novak, čitalnični sluga.

Loka pri Zagorji 23. aprila 1875.

Zopetno Vas prosim, da mi pošljete 5 skatelj Vašega izvrstnega in obče znanega sajdljicevega pulvera.

S posebnim spoštovanjem

B. Dellacorde, poštar, trg. in hiš. posestnik.

Mokronog 25. januarja 1875.

Prosim, pošljite mi takoj po poštnem povzetju, 1 tucat skatelj sajdljicevega pulvera.

S posebnim spoštovanjem

Ilnek Klička, v Mokronogu.

Pregora 17. aprila 1875. p. Portole v Istriji.

Blagorodni gospod!

Ker je Vaš želodečni liqueur velicega zdravilnega uspeha, ki podeli človeku novo, čvrsto življenje, zatorej si naročam zopet dve steklenici imenovanega liqueura. Ostajaje Vašemu blagorodju s spoštovanjem, ki čče Vam na zdravje!

Anton Zajdala, okajist.

Bloke (Nova vas pri Rakeku) 14. febr. 1875. Pošljite mi Vašega izbornega doršovega olja zopet 2 steklenici pod mojim naslovom in sicer na pošto povzetje.

Janez Kaplenek, župnik.

(133—3)

Skladišče dunajske tiskarske tovarne katuna.

Dovoljujemo si sledeči najcenejši tovarniški cenik za sezono 1875 ujudno predložiti. Svoje izdelke razločujemo v dve vrste, ter smo porok za dobroto robe in zagotavljam, da se vsako naročilo tako točno izvrši, kakor bi si naročnik sam izbral. Na zahtevanje pošljemo na ogled obširni cenik. Priporočevaje najtopleje naše podvzetje, ostajamo in se znamenjamo s odličnim spoštovanjem

(51—10)

vodsivo prodajalnice.

Cenik.

Vatli, roba.	I. četrt.	II. četrt.	Roba na kose od 30 + 50 ali 54 vatlov.	I. četrt.	II. četrt.
Vlastni izdelek v perkalinu in platna za srajce, vatel po gold.	—25	—20	3/4 30 vatlovega platna od prediva, kos po gold.	8.—	7.—
Kosmonoški izdelki v perkalinu, kretonu in platnu za srajce, vatel po gold.	—30	—25	3/8 30 vatlov. pranega platna od creasa, kos po gold.	8.—	7.—
Neunkirnerski izdelki batista in jaconeta, vatel po gold.	—30	—25	3/4 30 vatlov. pranega platna za mizne prte, kos po gold.	10.—	9.—
Francozki izdelki jaconeta in mouselina, vatel po gold.	—40	—35	3/4 30 vatlov. pranega platna od creasa, kos po gold.	12.—	11.—
Giroflé-Girofla, najnovejša roba za plesno in letno obleko, vatel po gold.	—45	—40	3/4 50 vatlovega nizozemskega platna, kos po gold.	14.—	12.—
Turški creton za spalne haljine najnovejšega kroja in vrste, vatel po gold.	—30	—	3/4 50 vatlovega beliškega platna, kos po gold.	16.—	15.—
Percail za meblje vsake barve in dessin, vatel po gold.	—35	—30	3/4 50 vatlov. irskega platna, kos po gold.	25.—	20.—
Izbran francoski brilantin, vatel po gold.	—35	—30	3/8 rumburškega platna (samo May in Holteld) 6 vrst, glid. 30—40—50—60—70 kos po 24 vatlov.		
Beli in gladki brilantin, vatel po gold.	—35	—30	Roba na tucate.		
Belo in ogledno tkanje za životke, vatel po gold.	—30	—25	Žepni robci za deca z slikami ali pisanimi okraji, tucat po gold.	1.—	85.—
Kosmonoška koža za damsko in otroško obleko, vatel po gold.	—45	—40	Žepni robci za dekleta z pisanimi okraji ali obrobljeni, tucat po gold.	1. 5	95.—
Angleška platnena roba za domačo obleko, vatel po gold.	—30	—	Žepni robci za gospde, od batista ali jaconeta z pisanimi okraji, tucat po gold.	1.60	1.30
Beli chiffon, chirling in domače platno, vatel po gold.	—25	—20	Žepni robci za gospode, z pisanimi okraji ali obrobljeni, tucat po gold.	3.—	2.50
Chiffon ali percail za srajce, vatel po gold.	—35	—30	Rumburški platneni robci, tucat po gold.	3.—	2.—
Beli damastni gradl in beli ali rumeni nanking, vatel po gold.	—30	—25	Irski platneni robci, 5 vrst, gold. 4, 5, 6, 7, 8 tucat.		
Brisače ročne od jaguarda ali damasta, vatel po gold.	—30	—25	Vlastni izdelki, robci od katuna za glavo, tucat po gold.	2.50	2.—
Črni orlean, vatel po gold.	—50	—40	Kosmonoški izdelki od katuna ali batista robci za glavo, tucat po gold.	3.80	3.20
Črni luster, vatel po gold.	—70	—60	Foulard robci za glavo, tucat po gold.	3.50	3.—
Črni svileni lustrin, vatel po gold.	1.20	1.—	Kosmonoški foulard žepni robci za gospode, tucat po gold.	4.—	3.—
3/4 angl. rips za obleko ali dolmane, vatel po gold.	1.60	1.30	Vlastni izdelek, žepni robci za gospode, tucat po gold.	3.—	2.50
Roba za obleko, gladkih ali koženih barv, vatel po gold.	—40	—30	Platnene servijete od jaguarda, tucat po gold.	4.—	3.—
Posamezni predmeti robe.			Platnene servijete od damasta, tucat po gold.	6.—	5.—
Rumburške platnene rjuhe brez šiva, 3/4 vatlov široke, 3 vatlje dolge, kos po gold.	4.—	3.—	Platnene brisače ročne od jaguarda, tucat po gold.	5.—	4.—
Barvani mizni prti h kavi raznobarvani, kos po gold.	—80	—	Platnene brisače ročne od damasta, tucat po gold.	7.—	6.—
1 pokrivač od piqueta za deca, bele ali pisane barve, kos po gold.	1.30	1.10	Servijete za desert, bele ali pisane, v damastu, tucat po gold.	3.50	2.50
Ena garnitura pokrivač za postelje in piqueta barvanega, 2 kosa po gold.	6.—	5.—	Turške hagabug ročne brisače, tucat po gold.	4.—	3.—
Mizni prti od platnenega damasta.					
3/4 10/4 21/4 18/4					
gold. 3, 3.50, 4.50, 6.50					
Čisto lanene					
Garniture, bele ali barvane v jaguardu,	za 6 osob, 12 osob, 18 osob, 24 osob,				
	gl. 5, gl. 10, gl. 15, gl. 20.				
Garniture, bele ali pisane v damastu,	za 6 osob, 12 osob, 18 osob, 24 osob,				
	gl. 6, gl. 12, gl. 18, gl. 24.				

Pošilja se proti povzetju, zaboji se plačajo, ter prosimo, da se na firmo in številko dobro pazi, da neprevarijo dugi nepovoljeni in krični prodajalci.

Skladišče dunajske tiskarske tovarne katuna, mesto, Ruprechtsplatz, št. 3, le št. 3, zadaj za Ruprechtovo cerkvijo, naproti vходу v zakristijo.

Lastnina in tisk „Národne tiskarne“.

Uradno naznanilo.

1. maja 1875.

Javno dražbo: P. Matinšekovo

2750 gld., 19. junija (L. Sanožec), — Jov. Mat. iz Gorenjih Tuhin, 3774 gld., — Jov. Mat. iz Kamnika, — Jov. Zajcovo iz Bele cerkve, 1610 gld., 15. maja (L. Kostanjevica), — B. Selanovo iz Vica, 380 gld., 14. maja (L. Ljubljana), delavce, 48 l., na plitnem vnetju.

Uradno naznanilo.

od 27. do 29. aprila:

M. Celar, blazpec, 63 l., na raku. — M. Morč, cigararica, 40 l., na opesanih. — H. Vidličev, čevljarica soproga, 25 l., na ječiki. — P. Rojce, delavec, 49 l., na prsni volenici. — M. Zupanov, pastir, 83 l., na volenici. — J. Vahovec, kretnar, 33 l., na sušici. — M. Zor, delavec, 42 l., na sokvici. — L. Vratolj, delavec, 48 l., na plitnem vnetju.

Dunajska borza 30. aprila.

(Uradno telegrafno poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . . 70 gld. 45
Enotni drž. dolg v srebru . . . 74
1860 drž. posojilo . . . 111
Akcije narodne banke . . . 960
Kreditne akcije . . . 235
London . . . 111
Napol. . . 15
C. k. cedlji . . . 88
Srebro . . . 26
Srebro . . . 103
Srebro . . . 20

Dejanski nauki o kopitem podkovstvu

S podobarni.

V angleškem jeziku spisal William Miles, Esq. V slovenskem jeziku z novico podpora a. kr. poizvedskega ministrstva na svito dala kraljeva deželna komisija za konstvo. Cena 15 kr., frankirana po pošti 10 kr.

Izdajatelj in urednik Josip Jurčič.